

MAGYAR VIDÉK.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedre 1 frt.
Egy száma ára 10 kr.

A lap kiadói hivatala Nobel Armin könyvkereskedésben van, hova az előfizetéseket küldendők, s minden egyéb küldemény is csak oda czímezendő.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyitott tér petisorsonként 10 krajczár számítatik.

Győr-Eger-Kolozsvár stb.

Ein jedes Warum hat sein Darum.
Német közmondás.

Kolozsvárt két közös hadseregbeli katonatiszt egy fegyvertelen hírlapirón megmutatta azt, a mire háboru idején ellenséggel szemben nem volnának képesek: élésre fent kardjaikkal addig vagdalták az áldozatot, míg ez összerogyott, de sőt még ekkor sem tágítottak.

Dicséretre és derék katonához méltó buzgóság ez, csakohy az a baj, hogy illetéktelen helyen s időben fejtették ki azt; mert szó a mi szó, az a mi közös hadseregünk és annak tisztjei 1859-től fogva vajmi csekély línvet szereztek országunknak, mivel éppen illetékes helyen és időben rendesen ante és nem post facta tesszik azt, a mit a kolozsvári két hős tett, a mikor további maradásukban veszedelmet láttak.

No de hagyjunk fel a gunnyal, ez csak ekcsesírít, s talán igazságtalannál is tenne bennünket azok iránt, a kik a társaik által elkövetett botránnyért nem vonhatók felelősségre, s a kik tehát nem is hibáztathatók. Tény az, hogy mindég egy jó adag rosszakaratra mutat, ha egyesek hibájiért egy egész testületet vagyunk hajlandók elítélni s reá kigyót-bekát kiáltani. Pedig ha valakinek, ugy a sajtónak kellene az ilyen botlásoktól óvakodnia, mert tőle, mint a közvélemény tolmácsától joggal megkívánható, hogy részrehajlatlan és igazságos legyen.

Említettként ezt, mert a magyar sajtó egyik részében jelenleg oly áramlat észlelhető, mely minden inkább csak részrehajlatlan és igazságos nem.

A kolozsvári eset a következő: Tüdvalevőleg azt állította Bartha Miklós ur Rüstow közöshadseregbeli hadnagyról, hogy magyar kutyá-nak nevezett két önkénytest. Erre Bartha Miklós urhoz ment két tiszt, s azt követelték, hogy vonja vissza állítását, mely nem igaz; mire Bartha ur kiküldte segédeit, a kik felejtették az illetőknek, hogy visszafogja vomni Bartha Miklós előbbi állítását, ha bebizonyítják az ellenkezőt, de addig semmiféle elgőtelárlásba nem egyez, nem tételtétvén azt, hogy a saját terrorizáltsásk. A következő napra Bartha Miklós két egyetemi hallgató nyilatkozatát mutatta fel, mely szerint Rüstow csak ugyan magyar kutyáknak nevezte őket. Ekkor Rüstow elküldte segédeit, hogy más uton provokálja Bartha Miklóst. Ezen kiküldött segédek tehát tudatára adták az Ellenzék szerkesztőjének, hogy Rüstow öt lovagiatlan embernek tartja; mire Bartha azzal válaszolt, hogy nincs köze hozzá, mit tart ő róla Rüstow ur, a midőn pedig a segédek szemére vetették Bartha urnak, hogy nem is álltette le őket. Bartha Miklós ur nekik ajót nyitított és nagyon e történetet saját lapjában tegnap el is mondta. Erre ma délelben háromnegyed egy órakor Rüstow hadnagy és Dináti főhadnagy beállítottak a Grand kávéházban társakkal folytatott tanácskozás után egy korábbi Bartha Miklós urhoz a szerkesztőségbe, hol — Bartha Miklós urnak saját elbeszélése szerint — a következő párbeszéd folyt le:

„Miert jöttek az urak?”
„Azért, hogy elégtételt vegyünk önön a rajtnak elkövetett méltatlanságért.”

„Segédeim felejtették az uraknak, hogy ily ügyben én nem tartozom elégtételre; ha bebizonyítják, hogy lapom nem mondott igazat, állításonat visszavonom, ha ezt nem tessék, nem tételtetvén, hogy más uton terrorizálják a sajtószabadságot.”

Ekkor Bartha Miklós rátekintvén a Dináti kezében levő korábbiára, így folytatta: „Figyelmzettem az urakat, hogy nem mereszlenek erőszakot követni el rajtam.”
Ekkor Bartha felkelt és a szegletben levő bot után nyúlt. A két tiszt azt kérde: „mit akar azzal a bottal?”
„Semmit — mondá Bartha — csak kézbe vettem.”
Ekkor Dináti a kezében tartott korábbiásról az arczára vág Bartha Miklósnak, mire Bartha Miklós a kezében levő bottal egész erővel fölvágta. Ekkor Rüstow kirántotta kardját és Bartha Miklós-hoz nyújtott, ki az élésre fent kardot kezével ragadta meg. Ekkor másik tarsa is kirántotta kardját és elkezdte Bartha Miklóst össze-vissza vagdálni, a ki kardjával fogta fel a fejére mért vágásokat.

E közben Bartha Miklós lerogyott a földre s a tisztek tovább is vágták.
Bartha Miklós felállva, a mellék szobába hátrált Rüstow tovább is utána.
Bartha Miklós ekkor mellen ragadta és egy tolta vissza Rüstowot.
Megelőzve a két vívó a mérszarlást, eltávoztak a

színhelyről. Ezalatt pedig Kabdebó és ifj. Frits Albert, kik szintén a szerkesztőségben voltak, az utcán segítségért kiáltottak. Ennyi a tárgyilagoss tényállás.

E gonosztettet a tettesek pártfelei sem helyeselhetik; e gonosztettet kárhozzatni kell. De ha már ítéletet mondunk, úgy — mint már említve volt — legyünk részrehajlatlanok s ne ragadtassuk el magunkat a pillanat heve áll.

A Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” — melynek Bartha a szerkesztője — ugyszintén a szélső baloldal többi lapjai is a legélesebben kelnek ki a kolozsvári „orgyilkosok” ellen; de e lapok tovább is mennek; és lapok azt is állítják, hogy a közös hadsereg rendszerében keresendő s található meg a tiszték elleneszen a magyarok iránt, a mi körülbelül annyit jelent, hogy valami láthatatlan és titkos hatalom azt parancsolja a közös hadseregbeli tiszteknek, hogy a magyarokat gyűlöljék. S ez az, a mi nem igaz, mert igaz nem lehet. Nem titok ugyan előttünk sem, hogy az uralkodóház egyik katoná tagja sehogyszem tud a magyarokkal sympathizálni, de azt is tudjuk, hogy a közös hadseregben van elég — ha nem is sok! — magyar tiszt és hazafi, a kikben volna annyi bátorság, hogy netáni parancsot, mely a magyarok elleni gyűlöletet tartalmazza, visszautasítsanak s inkább kardjuktól megváljanak mint tovább szolgáljanak.

A baj forrása nem Bécsben és nem a közös hadsereg szervezetében, hanem a magyar társadalomban fekszik. Igonis, ismételve mondom, a magyar társadalom maga oka annak, hogy sok közös hadseregbeli tiszt a „czibil” urak irányában oly magaviseletet tanusít, mely boszant és sért.

A magyar társadalom egészen más ember-

T á r c z a :

Dalok.

I.

Az én szívem vaskaloda,
Szép leány van zárva oda,
Nem érzetem ki én omét,
Mig nem hagyja ottan szívét.

Az én szívem virágos kert,
Benne annyi szép virág kelt,
De legszebb e rózsá benne,
Istenem csak enyém lenne!

II.

Ha benéznek szép szemedbe,
Ugy magamat látom benne,
Két szép szemed tükörében
Megtalálom halvány képem.

Szép leányka, te kis hamis,
Benézek a szivedbe is,
S adná isten, hogy úgy lenne:
Megláthatnám képem benne! . . .

V e s z p r é m i S o m a .

A fátlyu titka.

— Hajz. —

„Mindenkinek megjön a bolond órája” szokás mondani a házassulandókra. Így történt Árpáddal is; mert, a mint rémlik előtte, az nap, mikor alá-

rendelte magát a Hymen parancsának, g o m b a - levest evett.

Korlátokat nem tűrő természetéül fogva azonban mindig talált utat módot egy kis szabadságra. Most is erre czélzó beszélgetésnél találjuk őt kedves nejevel. Hallgassuk.

— Kedvesem, holnap B.-be gyűlésre kell mennem, s a mint a tárgysorozatból látom, gyűlésünk szokottnál hosszabb ideig fog tartani; tehát ebédre ne számíts rám. Talán jó lesz, ha a vacsorával sem város; mert tudod, galambom, ily esetéknél nem lehet meghatározott óráról szólni; ott vannak a „rendkívüli” indítványok, azok a legtöbb időt elrabolják. No meg! az ember nem teheti, hogy a gyűlés után elszőkjék; mert azután szoktak a legérdekesebb viták lenni. De még az a átkozott vasuti utazás is! Gyakran egy percnyi késedelemért ott reked az ember fél napra.

A legkitünőbb színész sem tudta volna jobban, élethűbben reprodukálni e monddókat. De Irma sem már ujoncz; jó mestere van. Beleénezt ő most is Árpád kártyáiba; de, mint jó játzó, nem vallott színt.

— De, Árpád! — már csak neki is kell valamit mondani, — nem felejtetted el, hogy mi van holnap?

— Holnap? kedvesem Ejjnye! szól rövid gondolkodás után, mintha valóban tudná, — igaz,

teringette, hát most már mit csináljak?! Látod, pedig nekem a gyűlésről nem szabad elmaradnom. Mert, mert . . . no már csak megsugom neked, mert értekezni fogok ezen tétel fölött: „Férfj és nő közötti viszonyról.” Pompásan sikerült.

— Valóban?! Nem akartam szólni, de hidd el, tapasztaltam, hogy e kérdést tanulmányozod. De hogy visszatérjek a holnapi napra, még nem mondtad, hogy mi lesz. Szegény! nem is csodálkozom, mert bizony igen sok tanulmányt igényelt a fentebbi tema.

A sok gond között nem jön eszedbe, hogy holnap — Irma napja van.

— Mit! én ezt nem tudtam? Csalódló, kedvesem, csak azért nem szóltam, mert meg akartalak lepni.

— Aha! ugy-e avval, hogy elutazol.

— Irma! . . . Jó, hát nem megyek sehová; majd megtávoztatom, hogy „ő nagysága” feleségem engedi.

— Hisz' az egész csak tréfa volt. De ha már ebédre nem jöhetsz, vacsorára minden bizonyonnyal elvárak; minden bizonyonnyal, tudod. Fölötte rösteleném, ha a társaságból éppen te hiányoznál. Jó, hogy eszembe jut! Erna is megy holnap B.-be és a délutáni vonatnál háza jön.

— Az én szeretett sógoróm! No majd föl-

2
nek nézi azt a tisztí ruhába öltözött eseh vagy osztrák születésű „Freiherr“-t, bárót, gróft vagy egyéb „Herr von“- és „Zu“-t, kiknek otthon igen gyakran anyai szilvafa se képezi vagyonukat, mint a hány ággal nemesi koránájuk büszkölkedik.

Valaki azt mondhathá talán, hogy e körülmeny a magyar vendégszeretetre vezetendő vissza, és azon ritka lovagiaságra, melylyel az idegenek iránt nemzetünk viselkedni szokott. Meglehet, hogy egyes esetekben ez ellenvetésnek igaza van, de általában véve azt lehet mondani, hogy a magyar társadalom a tisztéket egészen más oknál fogva kényezteteli el.

E sorok irójának alkalma volt egy kis városi kaszinó tagja lenni, a hol egyebek között meg volt tiltva kutyát a szobába vinni. A „czibil“ tagok nem is vitték, mert mire való lett volna kaszinó elnök, alelnök, házmagy stb. ha arra nem, hogy a kaszinó tagok hű kíséreit a kellő szigorral kitiltásuk onnan, a hol csak a kétlábu fizetőeknek van joguk megjeleneni? S a rendszabály oly drákkói szigorral hajtottat végre, hogy sokszor a kutya gazdája is kénytelen volt a megszokott délutáni preference-től felkelni és szomorúan síró ebét haza kísérni.

Ugyan abban a kisvárosban egy dragonyos escadron is állomásozott, melynek tisztjei közül egy-kettő a „czibil“ kaszinót magas megjelenséssel szerencseltette. Tudvalevő dolog, hogy lovas tiszteknek rendszeren több kutyájuk szokott lenni, mint lovuk. Hát bizony a tiszturak kutyái uraikkal még akkor is eljárak a kaszinóba, mikor az ajtó felett öreg betűkkel ki volt írva, hogy „Hunden ist der Eintritt verboten.“ Ez a felirat nem használt semmit, mert az egyébként igen józavaló és illemtudó (rendszen a kaszinó-kanapékra fekdíték s ott szundikáltak, kaszinó-tagokat nem törvén maguk mellett) ebek még nem álltak a civilizáció azon fokán, hogy az őket gentlemen társaságból kitiltó feliratot elolvashatták volna. — gazdáik pedig nyilván azt gondolták: „Geh uns nichts an.“ A kaszinó-eljárók pedig a viláért sem mertek volna szólni. A rossz nyelvek azt beszélék, hogy valamegy választmányi ülésen egy tag, ki abban a ritka szerencsében részesült, hogy az egyik „rattler“ tözsonzságában kávéját szörpölgethette, anélkül hogy egyéb bántalmazása lett volna mint az, hogy hálószobájában bizonyos fekete kis bogarak szerfellet elszaporodtak, — azt az indítványt tette volna, hogy a régi feliratot egy másikkal fel kellene cserélni, melyen ez állana: „Offizieren und Hunden ist der Eintritt verboten.“ Ezen indítvány nem fogadtatott el, mert az elnökség és az egész bureau lemondással fenyegetett, az ily krízis pedig magát a kaszinót is veszedelembé hozhatta volna. Maradt tehát a régi felirat, és „die Hunde vom Militair“ (magya-

ruk: katonakutyák és nem fordítva!) tovább is ott szundikáltak a kanapék ruganyos vánkosain.

Mondjak még többet is ennél az egy jellemző esetről? Mondjam-e azt, hogy szép és nemeszép hölgyeink között oly kevesen vannak, a kik fiatal korukban nem ábrándoztak volna azokról az r-ét bontólól elhyomoriot kétszínű posztós és csillagos urakról?

A szép nemnek azonban tartozom annyit courtoisival, hogy a bon tont respektálva, piquans affairoknak ne legyek indiseret elárulója.

Az egészről csak azt akartam kihozni, hogy ha tisztjeinket olyannyira elkényeztetjük, hogy akkor ne esodálkozzunk, ha feljajdulnak s érzékenységünkben kárdot is rántanak, mihelyest valaki nem szór mentében cizrogatja őket.

R e z e r v i s t a .

Tanfolyueletünk.

II.

Azokban semmiféle ügyön nem segítünk azzal, ha csak lármezünk, szidunk stb. Illik, hogy azon eszközökről is gondoskodjunk, melyekkel az ügyön lendíteni lehet. Ha tehát tanfolyueletünkről szólnunk, nem elég azt mondanunk, hogy azoknak nagy része nem felel meg az igényeknek s inkább kárt okoznak az országnak és az ügynek, mint hasznot, hanem azt is kell mondanunk, hogy milyeneknek képzeliük mi magunknak a jó tanfolyueletet? E részben szintén már sokat írtak s beszéltek, és csak az volt a baj, hogy azok, a kik írtak vagy beszéltek, nem intézkedhettek egyszerűsimmind czélvezetőbb kinevezésekről. Ujabbán a Budapestben székelő „Magyar paed. társaság“ egyik ülésén György Aladár publicistának tartott értekezést a tanfolyueletök képzésére és képzéséről, előadó ajánlotta, hogy a tanfolyueletök állomása:

a) erre képesítő sikeres vizsgálat alapján töltessék be;

b) a tollnokai állomás képzésével gradusa legyen a tanítói hivatalnak. Vitaközben többek között az a kérdés is fölmerült, hogy a tanfolyueletök melyik hivatalnak legyen koronája, a tanítóknak vagy a közigazgatásnak. Végre a Társaság e két dologban állapodék meg:

1. A tanfolyueletök képesítő vizsgálat alapján neveztessek ki.

2. A képesítő vizsga iránya a paedagogiai, b) közigazgatási legyen.

„Pécsetti megjelenő „Néptanoda“ erre figyelmenre méltó, noha a kérdést ki nem merítö cikket hoz, melyet a következőkben közölünk:

„Meggondolva a tanfolyueletök állás fontosságát s a hozzá kötött felelősségeket, el kell ismernünk, hogy e hivatalra az általános műveltség kívül egyrészt paedagogiai szakismeret, más

nyira vitte, hogy a hölgy, ki, állítása szerint, B.-ben teljesen ismeretlen, elfogadta Árpád ajánlatát, hogy abban a szállodában béreljen szobát, a hol ő.

Szegény Irma! várhatás te most már Árpádra; majd jön, de ki tudja, hogy melyik este. „Majd meglátjuk“ mondaná reá Irma . . .

Árpád már azt sem tudta, hogy mit csináljon; a hölgy még a szobában sem akarta letvetni fátyalát. „Majd talán este“, még csak avval vigasztalta magát.

— Uram! ön lesz oly szives itt szobámban várakozni, rögtön jövök s akkor majd, óhaja szerint, levezsem a fátyolt. De el ne menjen ám! Addig, kérem, olvassa el, a mi e levélben áll.

A hölgy eltávozott. Árpád nagy izgatottsággal fölszakította a levelet és olvassa: „Kedves sógorom! El ne maradjon a délutáni vonatról, mert . . . Elég volt. Mérgesen eldobta a levelet, melyen E r n a volt aláírva.

Ezutalt Árpád számára nem maradt egyéb hátra — mint az e s t é l y r e szépecskén haza menni; mert . . . habár a „mert“-nek folytatása nem is volt a levélben, tudta, hogy mi lenne.

De végre is a tapasztalat, hogy nem szabad a fátyolnak hinni, nagy becsű volt élte.

Z á d o r G y u l a .

részről közigazgatási képesség s harnadoszor az egyházak, mint iskolafelartató közszégek, jogi szervezetének alapos ismerete ellenirányított: ezért fölül kell állniuk a népiskolai tanítói oklevél által biztosított igényeken. Ezen okból van szükség a kinevezés előtt külön tanfolyueletök képesítő vizsgálatra.

Nézetünk szerint a tanfolyueletök állás kettős irányában a paedagogiai első, míg az administratív csak másodrendű. Ezért tanfolyueletök vizsgálatra csak olyanokat kellene bocsátani, a kik népoktatási intézetekben, esetleg közép- és szakiskolákban, tanítással foglalkoztak. Holmi bukott közigazgatási tisztviselőket el kell utasítani.

A vizsgálat alapföltételét legalább a tanítói oklevél képezhetné. A kinek ily qualificatioja sines, „alampöltvéség hiányában“ képesítőre nem bocsátandó. A vizsgálatot a paedagogia főbb részire, egyházi jogi szervezetre s a népoktatási törvény alapos ismeretéről legalább is ki kellene terjeszteni. A szóbelit megelőző írásbeli vizsgálaton ki lehetne pihatólni, melyben képes az illető jelölt tanfolyueletök jelentések stb. szerkesztésére.

A tanfolyueletök állás mellett a ma tollnokságnak nevezett (helyesebben segéd-tanfolyueletök) hivatali ügy kellene szervezni, hogy az tulajdonán administratív dolgokat intézzen el. A főtanfolyueletök ugyan segédjének munkálkodására feltegye, tapasztalatai alapján adatokat s irányelveket szolgáltatna neki; de vonatnak el tulajdonképeni rendelkezésétől, az iskolák látogatásától stb.

Igy reformálva a tanfolyueletök állás a tanítói hivatalnak is lépeje volna. E tény a tanítók önzérteket emelne, önmunkásságra buzdítaná őket; más részről a tanfolyueletök állás tekintélye mely ma egyes illetéketlen személyek kinevezése következtében meglehetősen alászállott, emelkedné.

Szerény nézetem szerint tollnokság és segéd-tanfolyueletök nem egy és ugyanaz, s a tollnokság nem képezhet gradust ad tanfolyueletök. Mert a tollnok számos esetben nem egyéb, mint egyszerű imok, a ki arra való, hogy másoljon, a tollba mondottakat szépen vagy nemszépen leírja, a tabellaris kimutatásokat egybeállítja stb. De még más tekintetben sem értem, hogy György A. miként mondhatta ilyent: a tanfolyueletök állomása a tollnokai állomás képzésével gradusa legyen a tanítói hivatalnak. — Egy tollnoknak imokai fizetése szokott lenni, mely rendszeren 5—600 fírtot teszen ki; már most, ha valamely tanítót érdemesnek találunk a tanfolyueletök fölé, ennek 7—900 fírtot jövedelmező állásról le kelljen mondani, hogy tollnok lehessen? Ezt a tanítót meg sem köszönné!

Egyetértek a paed. társaság megállapodásával:

1) A tanfolyueletök képesítő vizsgálat alapján neveztessek ki.

2) A képesítő vizsga iránya a) paedagogia b) közigazgatási legyen.

Budapest, nov. 18 1880.

Sz. J.

Kereskedelem.

Kereskedelmünk magyarosodása érdekében FÖLHÍVÁS!

Az írök és művészek társaságában e hó 11-én tartott értekezlet a kereskedelem magyarosítása érdekében egy bizottságot küldött ki oly utasítással, hogy az ez irányban szükségesnek mutatkozó alkalmos lépéseket kezdeményezze. Ez utasításhoz képest van szerencsénk a hazai közönség figyelmébe követhető felhívásunkat ajánlani.

A kereskedelem magyarosodásának nagyfontosságát és horderejét nemzeti jellegünk megővése szempontjából is nem kell bővebben indokolnunk. Mint minden államnak, ugy hazánaknak is föltörkévésést kell, hogy képezze lakosságának nemzetiségese, institutiojának nemzeti szellemben való fejlődése és államalkotó közepostályának a nemzeti törekvésekkel való assimilatioja.

Es ha az eddigi viszonyokban meglátjuk az indokot, mely kereskedelmünk elnémetesedését következményül bírta, azt hisszük, hogy a nemzeti törekvések hatalmas nyilvánulásával viszont elérkezett az idő, melyben a kereskedelem magyarosodása érdekében életerős mozgalmat kell indítani az egész országban, s az e tekintetben eddig énkén mutatkozó hiányokat és mulasztásokat megkettőztetett erővel pótolni.

Es e munkához, mely társadalmi uton indul, nem chauvinistikus tendenciákkal kell fogni. Nem akarhatunk német-hezcekket insecurozni s még kevésbé tüzzel, vassal, sebbel-lobbal magyarosítani. De meg akarjuk védeni nemzeti jellegünket a kereskedelemben is, a magyar nyelv és szellemnek elvitáztatlan jogosultságát be akarjuk hozni a kereskedelemben, hogy ott neki állandó hajlékot biztosít-

sunk. E hazafias munkához nem a létező viszonyok hírtelen felrobbantása, hanem rendszeres, törvényszerűen előkészített megvalósításra, a nemethöl a magyarba való fokozatos átültetésére szükséges és e munkában, ha a pillanatnyi eredmény nem lesz is országgra szóló, a kitartás és buzgalom meg fogja teremteni a kívánt sikert és a legközelebbi évek számára már teljesen előkészítendő kereskedelmünknek minden ízében leendő megszervezését.

Ezért e munkában részt kell venni minden hazafias kereskedőnek, és támogatni kell azt a magyar sajtónak és társadalomnak egyenlő erővel és jóakarattal.

Pöhlhujk tehát mindenekelőtt a magyarországi kereskedőket, hogy: 1) czémgüket magyarul beiktassák, 2) könyveiket, levelezéseiket s általában iratanyagukat magyarul vezessék, 3) vevőikkel szóval és írásban magyarul érintkezni sziveskedjenek.

Pöhlhujk a hazai sajtót, hogy a kereskedelem megszervezését minden tőle tehető tisztességes eszközzel akár mint kezdeményező, akár mint támogató előmozdítani igyekezzék, hogy az ez irányban magyarországi bíráló és méltányló ellenőre legyen.

Fölközzék a nagy közönséget, hogy mindazon mozgalmak, melyek a kereskedelem magyarországi érdekében megindulnak, a legnagyobb mértékben támogatni és lehetőleg előmozdítani sziveskedjenek, mivel sok helyütt épen a közönség magatartása bír legfontosabb befolyással arra, hogy a kereskedők fogékonyak-e a megindított mozgalom jelentőségére iránt, vagy nem.

És hogy működésünknek eredménye legyen és a mozgalom a kívánt irányban sikerrel indulhasson, fölkérjük a vidéki kereskedőket, az olvasókat, kaszinókat elnököket, hogy minden városban a kereskedelem magyarországi előmozdítása érdekében kisebb bizottságot alakítsanak sziveskedjenek. Az egyöntúri működés érdekében felelő kivánatos volna, ha e bizottságok alakulásáról, a központi szervezethez bizottsági elnöke (Hübner József, ügyvéd) értesítenék s a vidéki bizottságok működéséről havonként legalább egyszer a központi bizottságnak jelentést tennék s az ügy érdekében fülmerlített javaslatok, érvényesítés végett hozzájárulnak.

Ilyen — reméljük — a siker nem fog elmaradni. A kereskedők, mint jó hazafiak, nem zárkoznak el a nemzeti törekvések az áramlata elől, mely, hogy előbb nem indult meg, nem a jóakaraton, hanem az ügybarátok bizalmatlankodásán múlt.

Budapest, 1880. az október 30-án tartott ülés megbeszéséből:

A vgrehajtó bizottság.

Az ország magyar képzőművészeti társulat műsorsolása.

Két évi szünet után, melyet az ország egyes vidékeit ért közgazdasági válságok miatt betartandónak volt, az ország magyar képzőművészeti társulat magára tűzött céljainak megközelítése érdekében új műsorsolást rendez.

Más szavakkal: az ország magyar képzőművészeti társulat, hivatásának élénk tudatában, s a közönségre nézve legkedvezőbb módokat között újra megadózta a hazai közönséget a hazai művészet közügyének támogatására és lendítése érdekében. Még világosabban szólva a társulat az általa rendezett műsorsolások előre kiszámított szerény előjelmét, a műcsarnok építése által magára vállalt terhek törlésére kívánja fordítani, hogy midőbb osztatlan erővel láthasson közvetlen céljaira, a hazai művészet fejlesztése és felvirágoztatására irányul feladatának teljesítéséhez.

Újra apellál a magyar társadalom hazafiságához, művészetéhez.

De a társulat ezáltal jobban bizik a sikerben: ezáltal kecsgetti magát a műsorsolások kielégítőbb anyagi eredményének reményével. Mert időközben, részint a haladási ösztön hódító befolyása mellett, részint lelkes műbarátok meleg felhívásai folytán, biztató jelekben, sőt nagy horderejű tényekben nyilvánult a nemzet műpártoló szellemének fellendülése.

A közvélemény leghevitatottabb tolmácsai, a lapkiadókalmok legkitűnőbb képviselői, nemes lelkesedés, s mind sürthben szállalnak föl a nemzeti közügynek, a szép fejlődésnek indult hazai művészet pártolása és ápolása mellett. — S a lelkes szavak visszhangot találnak, s áldozatkész versenyt ébresztnek a megyei és városi tanácsok falai között.

A városok és megyék vetekedő szavazokra, sok helyütt ösztönözések művészeti czéljakra, sok esetben egyenesen a képzőművészeti társulatra biztató azok hóváfordítását. Nem is egyszer mindentől, hanem évenként megújuló járulék alakul.

Az ország képzőművészeti társulatának a feljebb írtakban fordulókbizalom a legkedvezőbb gondolatok között. Bizonyára legszebb kötelességnek fogja számítani, hogy közvetítő szerepét híven betöltvén, a különböző javakat a hazai művészet javára gazdagon gyűmöltesse.

Egyes hazafias műpártolóknak, s az egyes jóakarókból álló nagyközönségnek pedig épen a fo-

lyamatban levő műsorsolás által nyújt kedvező alkalmat arra, hogy a művészet közügy lendítése mellett, értékes nyeregekben lehessen kárpótlást egy-egy sorsjegy vásárlására fordítandó csekély áldozattal.

És valóban, az ország képzőművészeti társulat még aligha rendezett műsorsolást, melynek nyeregműsorsorozata gazdagabb, s a mennyiben ez hazai művészeink legjelesebb képviselőinek neveit csaknem kivétel nélkül magában foglalja, a sorsolásban résztvevő közönségre nézve vonzóbb és kecskegőzőbb lett volna. A társulat e részben bőkezűen járt el. Önzetlenségének híre amugy is szilárd alapon áll, mert közérdekű sok szép vállalatát anyagi kárával végződtet a nélkül, hogy ruganyos tevékenység megérintet volna. Ezen új műsorsolása is többet nyújt mint a mennyit eleve ígért. Az egy forintjával kapható sorsjegyek szövegében a kisorsolándó művek értéke eredetileg 36.000 frtra tételt. Ezek érték időközben hozzászerezett újabb művek arányában tényleg 41.135 frtra emelkedett, úgy, hogy a részvétel olcsósága mellett, a közönségre nézve előnyösebben tervezett sorsjátékok képzeli sem lehet.

Vajha ezen üdvös czélú vállalkozásával szerencsésőbb lenne a társulat mint a korábbiakkal! Vajha az elismeréssel, melyre bízton számíthat, kedvező arányban álljon az anyagi siker, melynek amugy sem volna más rendeltetése mint a képzőművészeti társulati tevékenység fenntartásának erkölcsi nevesítő befolyásának szilárdítása, a művészet segélyezésére a művészet érdekében.

Ezen siker biztosításának előmozdítása által, nemes kötelességet teljesített mindannyian. A kockázat nem nagy, az áldozat csekély; a sorsuzás napja — december 15-ike — közeledik. Ne is riadjon vissza senki attól, hogy a társulat, kezelési könnyebbség miatt és régebbi szokásához ragaszkodva, egyes jónévi hazafiakhoz, vagy értelmesebb és jobbmodú családokhoz a fővárosban és a nemzet kulturális haladására iránt ép oly melegen érdeklődő vidékre több sorsjegyet egy csomagban küld szét. A küldemény átvételére koránsem kötelez valamennyi sorsjegy megtartására. Csak mindnyáján ne küldje vissza senki a nélkül, legalább egyfel kínálják meg szomszédját, barátját, s az elfogyott sorsjegyek helyébe, egy kis levelet lapon följegyezett két viszonyi felhívásra szivesen küld új készletet közönségre kíséretében a társulat titkári hivatala. A zaklató titkárság mögött áll az ügybuzgó társulat; a társulat mögött a felvilágosodott nemzet támogatására utal hazai művészet; a művészet mögött pedig legnemesebb törekvéseink, legmagasabb nemzeti aspirációink egész összege. Ha úgy tetszik: a haza jóvája.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat által rendezett, és 1880-dik év december 15-ikére kiűzött nagysorsolásnak nyeregműsorsorozata: Munkácsy Mihály, A műteremben. Wagner Sándor, Debreczen ménes. Ziehy Mihály, Faust. Orlay Soma, III. Endre leánya zárdaba lép. Lotz Károly, Hajótörés. Valentini János, A hegedűs cigány. Beniczky Gyula, A két szerzetes. Székely Bertalan, Az anya arcképe. Than Mór, Est. Than Mór, Éj. Paczka Ferenc, Rossz hírek. Weber Ferenc, Sikertelen kísérlet. Aggházy Gyula, A kártyavető nő. Markó András, Struzzena völgye. Spányi Béla, Őszi alkony. Székely Bertalan, Fűrés előtt. Spányi Béla, Alkony. Aggházy Gyula, Dagasztó menyecske. Greguss Imre, Kártyázó paraszok. Telepy Károly, Kolburg herceg parkja. Mészöly Géza, Major udvar. Ujházy Ferenc, Csendélet. Hadán Antal, Olasz pörné. Tölgyessy Ártúr, Falu Vége. Canon, Tanulmányfő. Valentini János, Campii naplopó. Brodsky Sándor, Sztreacsányi váromok. Tölgyessy Ártúr, Temető. Ligeti Antal, Tiszszaradás. Barabás Miklós, Ipolyát vegyenek. Vastagh György, Tanulmányfő. Brodsky Sándor, Ó-budai malom. Keleti Gusztáv, Erdei forrás. Heymann János, Az anya kedvence. Kovács Mihály, Perényi temetői a Mohácsnál elesettek. Kugler Ferenc pál, Flóra márványosra. Weber Tivadár, Angol fürdő. Szász Gyula, Bachus neveltetése. Molnár József, Tájérszlet Kerepesnél. Schäfer Béla, Csendélet Virág és gyümölcs. Julier Ferenc, Atilla. Böhm Pál, Özigány koldus. Grosz Béla, Nő tollas kalappal. Pálkó Béla, Kutyafej. Grosz Béla, Nő szalmakalappal. Gerhárd Alajos, Delelő. Weber Ferenc, A megzavart ima. Grimm Rezső, Házi nyulak. Molnár József, Palotaj hid. Wheebright, Satir és alvó nyúphák. Vermes Ágost, Szt. Erzsébet. Vermes Ágost, Jób. Beszedés Kálmán, Holdvilágos éj Chioggianál. Cechini, Velencei népkert. Dux Zsigmond, Fűrés nő. Molnár József, Ujpesti táj. Vaudrák Károly, Holdas Pájkép. Kaczián Ödön, Egy kérdés. Telepy Károly, Erdő serele. Zahoray János, Koldus. Brodsky Sándor, Obersee. Ruts, Zivataros alkony. Katzian Ödön, Paraszti udvar. Brodsky Sándor, Starhembergi tó. Néder F. A pusztuló gazdaság. Orlay Soma, Egy este otthon (Petőfi nyomán). Aggházy Gyula, Alkonyat a pusztán. Molnár Géza, Megyeri tájérszlet. Ismeretlen, Jégváltás. Spitzer Mór, Tanulmányfő. Pósa Gusztáv, Bajor pör. Sajóssy Alajos, Rabbi. Tanulmányfő. Vermes Ágost, Olasz renaissance. Löwy Adolf, Csendélet. Szőllőspórt. Weber Henrik, Kertészélet. Weber Henrik, Olasz tájérszlet. Weber Henrik, Olasz tájérszlet. Kinnach László, Csataozás. Angyal Béla, Naplemente. Kinnach László, Paraszti

udvar. 81—120 negyven nyeregmű 20 frtjával. 121—130 tíz nyeregmű 16 frtjával. 131—705 ötszázötvenöt nyeregmű 15 frtjával. 706—800 kilencvenöt nyeregmű 10 frtjával. A 800 nyeregmű 41,135 forint értékét képviseli.

E nagy sorsolást, tekintve czélját, olvasóink szives pártolásába ajánljuk.

A növényekről.

II.

A gyökérsira az első, mely gyorsan fejlődik, — csak azután következik a törzs — vagyis a növény fölfelé törekvő részének csirázása.

A növény élete ezen szakaszának első idejében a sejtből, vagyis inkább a magból veszi táplálékát. Ha ezen tápanyag elfogyott, a fiatal növény az azt körülvevő földhöz folyamodni táplálékért, akkor a csirázásnak ideje elmultnak mondatik. A növény akkor élete harmadik szakaszába lép, a gyökér és törzs mindinkább erősödnek, s az utóbbi elágazik, leveleket hajt, virágzik, gyümölcsöz.

Miből él most a növény? Hogyan veszi magához a táplálékot, ha szája, foga s emésztő eszköze nincsen? — A növényi élet ezen pontja a legérdekesebb természeti működések s törvények közé tartozik. Csodáljuk ebben a természet böles berendezését, s a teremő jóságos gondviselést.

A gyökér az első eszköz, mely a növény táplálását létesíti, az úgyiszlóval a növénynek szája. — Mondánk, hogy a növény minden része végtelen sok sejtből áll, úgy a gyökér is. De hogyan hathat a földben levő nedv a gyökér s az azt képező sejtek ralaín keresztül? Hogyan lehet az, hogy a nedv az egész növénybe, tehát fölfelé száll? Ezen jelenet, a nedv behatása, áthatása, ki és felfelé szállása bizonyos törvényen alapszik, mely szerint magunknak a tünemény mibenvoltát megmagyarázhatjuk.

Ha egy kis hólyag, melynek falzata bőrből áll, és pedig akár növényi, akár állati bőrből — ha mondom ilyen hólyag valamely a viznél sürthbb folyadékkal p. o. cukor vagy gumivízrel megtöltött s tiszta vízbe tétetik, akkor a két folyadék sürthségét egyensúlyba hozni igyekezzén, a hólyag falain, a bőrről keresztül hat, és pedig a tiszta víz a hólyagba, a sürthbb folyadék a vizet tartalmazó edénybe átmölik. Ez által kettős ömlés jön létre, egy kívülről befelé, s egy belülről kifelé. A két folyadék azonban nem ömlik egyenlő könnyűséggel a falon keresztül, valamint egyenlő sebhossagú sem; — a kevésbé sürth folyadék gyorsabban megy át mint a sürthbb; a hólyagban levő folyadék tehát többet nyer mint sem vesz, az edényben levő víz pedig többet vesz, mint sem nyer ezáltal, ezáltal az egyik, benső, folyadék felszine mindinkább emelkedik, a másiké pedig leszáll.

Ezen emelkedés és leszállás v. apadás csak akkor szűnik meg, ha a két folyadék a folytonos átömölés által egyenlő sürthvé lett, s ez által egyensúlyba helyeztetett. Ha a hólyag végéhez tüngesövet illesztünk, mely eső fokokra van osztva, akkor az emelkedés gyorsaságát láthatjuk.

Ezen természeti tüneményt be- és kiömlésnek vagy egy szóval kifejezve átömölésnek (idegen nével on- és cedomose vagyis diasmose) nevezetük.

A beszívás, mely a gyökerek által történik, a mondottak után könnyen kimagyarázható. A sejtek, melyek a gyökér szövétet képezik, olyan nedvekkel vannak megtöltve, melyek sürthbbek mint azon víz, melytől a föld áztatva van; a föld víz a beömlés következtében a sejtek falain hat keresztül, a külső sejteket ezáltal megtölti az azokban levő folyadék sürthségét kevesebbi, s innen a belső sejtekbe jut.

Ha azt vélnök, hogy a növény táplálását ezáltal elősegítsük, miszerint a gyökereket p. o. cukoroldadékkal érintkeztesse hoznók, fővédelnek, mert ezáltal nem hogy a táplálékot közelebb a czélhoz hoznók, sőt még eltávolítanók s a beömlésnek s beszívásnak gátot vetnénk.

!! Önkéntes végeladás !!

!! Önkéntes végeladás !!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint üzletem beszüntetése céljából, **raktáromban lévő összes divat-, vászon- és rövidáru-czikket 20% gyári áron alól árusítom el!!**
Ily

rendkívüli olcsó bevásárlási alkalmat nyújtva,
kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását.

Az üzlet árucikkkel együtt — megegyezés folytán — szintén bármikor átvehető.

Pápán, 1880. szept. hó.

Kiváló tisztelettel

BERMÜLLER GYULA
divatkereskedő.

Nehézskórt (nyavalyatorést, epilepsziát), görcsöket a legrovidabb idő alatt gyógyítok levelű újján is egy általam eredményesen tapasztalt eljárás szerint, még ha érintett betegségek a leghevesebbek és legrohamosabbak is. — **Dr. Helmsen orvos**tdor Berlinben N. W.; Louisenstrasse 32. sz. a. — Már százak meg lettek gyógyítva!!

ÖNKÉNTES VÉGELADÁS

Ingyen

20 frt. bevásárlás után
1 3/4 színes abrosz.

Ily feltűnő olcsóság még nem létezett mint

Székesfehérvárott a „Profétához“

czimzett tulajdonosánál.

Ingyen

40 frt. bevásárlás után
1 szőrszövet-ruha.

Kabel Sürgöny Telegramm.

Rögtönözve tudósítom a n. é. közönséget, hogy az előrehaladt idény végett nyári kelmék és más egyéb czikkek feltűnő olcsón

CSŐD-becslésen aluli

árak végleges gyors eladásával lettem szírsé **P. E.** gyáros által megbízva, kivel szerződésben akként egyező, hogy tengerentuli szállítmányát **legfeljebb 40 nap** alatt okvetlen elárusítani feladatommá teszem, tehát itt a jó alkalom, hogy a világi hírnévre szert tett „**Proféta**“ czimű tulajdonosához **SZÉKESFEHÉRVÁRRA** folyamodjék a n. érd. közönség, bárki is a legkevesebb pénzért bevásárlását feltűnő olcsón fedezheti, ne késsék tehát senki e sorok áttekintése után azonnal megbízásait eszközölni, mert ily csodálatos olcsóság a XIX-ik században nem fog ismét kínálkozni, daczára, hogy a készlet óriási, a tömeges megbízások azt kimerítik, azért azokat mielőbb eszközölni kérem.

Kizárólagos főraktár: palotai kapu-utca volt Szeivald-féle ház.

Kiváló tisztelettel

E I B I S C H R.

a „Profétához“ Székesfehérvrott.

Rendkívüli olcsó kivonat

Ruhakelmékből.

2000 rőf pekkingi sevirt	Ezelőtt	Most
3000 rőf marzalini	—85	—29
15000 rőf kamargo	—38	—14
1000 rőf minden színben kangarn	—85	—38

Cratonokból.

4000 rőf francia craton de Müllör	—27	—15
3000 rőf valódi angol craton	—45	—25
6500 rőf valódi szegedi festő	—35	—16
3200 rőf szegedi festő de Müllör	—48	—24
2000 rőf braziliai oxford	—42	—20
2000 rőf legnehezebb angol zefir oxford	—55	—29

Egészen leszállított áron a második leltári kivonatból.

Gyolcsokból.

1 vég 30 rőf 3/4, rosenthali gyolcs	6.50	3.67
1 vég 30 rőf 3/4, szilcziai gyolcs	9.80	4.80
1 vég 30 rőf 3/4, fel ezerna vászon	8.85	4.26
1 vég 30 rőf 3/4, valódi nehéz szleinger	11.50	5.85
1 vég 30 rőf 3/4, Roller-féle bőrvászon	12.80	6.50
1 vég 30 rőf 3/4, valódi fehérített st. kreas	14.70	6.90
1 vég 30 rőf 3/4, st. fehérített kreas	18.90	9.75

Kanavászokból.

1 vég 30 rőf 3/4, C. chiffon	9.90	6.40
1 vég 30 rőf 3/4, finom R. chiffon	14.50	7.40
1 vég 30 rőf 3/4, eshnat fehér gradli	14.50	6.90
1 vég 30 rőf 3/4, floreszdorfi kanavász	5.20	2.75
1 vég 30 rőf 3/4, amsterdami kanavász	11.50	6.75
1 vég 30 rőf 3/4, v. rumbarger kanavász	16.50	7.50
1 vég 30 rőf 3/4, fehér legnehezebb nanking	16.50	7.40

Különösen figyelmeztetem a n. érd. közönséget e 3-dik leltári kivonatmra, mely fehér és színes abroszokból, szalvéta és törülközőkből álland!!!

1 db. 3/4 színes morva abrosz	1.15	—17
1 db. 3/4 karlsbergi fehér vagy színes abrosz	2.75	1.50
1 db. 3/4 színes vagy fehér rumbarger abrosz	4.80	2.25
6 db. fehérített pápai szövésű szalvéta	3.50	1.50

6 db. damastirozott pekkingi szalvéta	Ezelőtt	Most
6 db. fehéritetlen mühlhausi törülköző	3.90	1.35
6 db. mühlhausi fehéritett törülköző	2.40	1.35
6 db. foralberg vagy damast törülköző	2.90	1.65
6 db. valódi rumbarger zsebkendő	3.90	1.85
6 db. legfinomabb rumb. zsebkendő	1.88	—95
12 db. finom patiszir vagy ezerna zsebkendő színes szállel	3.90	1.05

!! Fekete és színes selymek hallatlan olcsó áron !!

1 rőf nobles selyem fekete	2.90	1.45
1 rőf Gradonapl Feille	3.80	1.60
1 rőf valódi Grogren Faille	5.40	2.25
1 rőf legnehezebb fekete atlas	3.95	1.75
1 rőf Faille de Paris minden színben	6.50	1.85
1 db. 3/4 fekete atlas selyem kendő	4.80	1.80
1 db. 3/4 valódi fekete nobles kendő	4.50	1.70
1 db. 3/4 eshnat selyem kendő, szele nélkül	1.90	—88

!! Fekete termóimat, lüszteremét, ripszeimet, már az őszi ivadra is igen melegen ajánlhatom !!

1 rőf 5 1/2 4. fekete termo	1.25	—45
1 rőf 6 1/2 4. fekete alapin termo	2.80	—75
1 rőf 3/4 színes cloth-termo minden színben a mostani divat szerint	1.90	—68
1 rőf 3/4 fekete lüsztré	—55	—25
1 rőf 3/4 igen finom lüsztré	—35	—35
1 rőf 3/4 virágos fekete lüsztré	1.10	—45

!! Utolsóelőtti nagyon leszállított ár-egyzék!!

Paplanok, matrécák, eszkefüggönyök, glanzperklók, színes és fehér parquetokból.

1 rőf eszkefüggöny	—55	—25
1 rőf igen finom pipr eszkefüggöny	1.50	—35
1 rőf virágos vagy eszkes glanzperkló	—45	—24
1 db. gyermek craton paplan	1.80	—90
1 db. gyermek casmir paplan	2.80	1.45
1 db. valódi Afrik matrécá	9.80	4.50

1 db. Newyorki Afrik matrécá	Ezelőtt	Most
1 db. kitűnő losztr-matrécá	13.80	5.25
1 r. Schurtli-parquet	—40	—25
1 rőf színes bési parquet	—30	—19
1 3/4 craton paplan	csak	1.85
1 3/4 craton paplan török	csak	1.95
1 3/4 török craton paplan	csak	2.35
1 3/4 bécsi piros paplan	csak	2.45
1 3/4 casmir paplan minden színben	csak	2.95
1 3/4 casmir paplan minden színben	csak	3.50

1 rőf piquet-parquet	—55	—38
1 rőf kitűnő külföldi színes parquet	—45	—27

Utolsó feltűnő olcsó leltári kivonat

!! Áll különlegességekéből !! Ezen czikkeken potom áron tudok.

1 garn. finom mansetta-gomb	csak	4 kr.
1 db. országos kiállítású kendő	„	4 kr.
1 pár kis gyermek-hurinyra	„	5 kr.
1 db. finom penecirus tollkés	„	8 kr.
1 db. finom gazir nyakkendő	„	3 kr.
2000 r. kávézsin v. fekete barzony v. patent fűrés v. női ruhakra	2.80	—70
1 gamitur rips-terítő	22.50	9.50
1 r. 3/4 széles kitűnő őszi vagy téli gyapuzövet	3.80	1.85
1 r. 3/4 széles sima v. koczkás téli gyapjukelme kabátba	5.50	2.25
1 db. chiffon férfi-íng	1.90	—85
1 db. madeopolán chiffon íng, gallérral v. a nélkül	2.80	1.50
1 db. színes angol craton íng	1.84	—80
1 db. angol színes íng, virágos, koczkás v. eszkes	2.90	1.55
1 db. zsefir oxford íng	2.80	1.20
1 db. brazili egészen finom oxford íng	3.50	1.70
1 db. nagy alsó nadrag szilvázi gyolcsból	csak	85 kr.
1 alsó nadrag amerikai bőrvászonból	„	95 kr.

Ingyen

60 frt. bevásárlás után
1 szépen díszített kész ruha.

Záródedük figyelmeztetem a helybeli és vidéki n. é. közönséget ha valamelyik czikk nem tetszése esetén, visszavéteik és legkészségesebben kicseréltetik; vagy a pénz visszaadatik; megjegyzendő a visszazállított portékát franco kell hozzá szallítani.

A megrendelő közönség kérétek a czímet és a vasuti vagy postai állomást és az utolsó postát világosan megírni, hogy hátrány ne történjék sem egyik, sem másik részére.

Ingyen

80 frt. bevásárlás után
1 igen finom téli nagy kendő.

Első „fénymázgyár.”

Pápán

Van szerencsém ajánlani a t. cz. közönségnek az általam újonnan föltalált és kitűnőnek bizonyult palmaolajjal készített **fénymázomat**, mely az eddig külföldről behozott készítményeket minden tekintetben fölülmulja.

Fénymázom a cipő- vagy csizmadörnek gyönyörű fekete fényt ad, s e mellett a bőr puhaságát is mindig megtartja és a mi fő, a törekeket meggátolja.

Fénymázomat kicsinyben és nagyban a legutányosabb áron árusítom el. A t. vidéki megrendelőknök kívánatra mintákkal bármikor (bérmentve) szolgálhatók.

Raktárhelyiség: Anna-lér 1021. szám.

Számmer Mihály,
fénymázgyáros.

Nyujsunk kezét a szerencsének! 400,000 márka

főnyereményt nyújt szerencsés esetben, a legújabb nagy pénzkiosorolás, mely a magas kormány által jóváhagyva és biztosítva van.

Ezen új terv először berendezése oly módon, hogy néhány hó letelte alatt 7 huzásban 46,640 nyereményt soroltatik ki, ezek közt 400,000 márkás főnyeremények, és különösen:

1 nyer. 250,000 márka	1 nyer. 12,000 m.
1 „ 150,000 „	2 „ 10,000 „
1 „ 100,000 „	4 „ 8,000 „
1 „ 60,000 „	52 „ 5,000 „
1 „ 50,000 „	108 „ 3,000 „
2 „ 40,000 „	214 „ 2,000 „
2 „ 30,000 „	533 „ 1,000 „
5 „ 25,000 „	676 „ 500 „
2 „ 20,000 „	950 „ 300 „
12 „ 15,000 „	26,345 „ 138 „

A huzások természetleg hivatalosan vannak meghatározva. Ezen nagy és az állam által biztosított pénzkiosorolás első huzásához kapható:

1 egész sorsjegyet 6 márkáért azaz 3 1/2 o. é frt — kr. 1 fél „ 3 „ „ 1 1/4 „ frt — kr. 1 „ 1 „ „ 1 „ „ frt 90 kr.

Minden megrendelés rögtön és pontosan, vagy utánvétel, vagy az érték előlben megküldése esetében posta után eszközöltetik, és minden megrendelő közvetlenül általunk megkapja az állam czimzettel ellátott eredeti sorsjegyeket.

A sorsjegyekhez a hivatalos huzási tervek mellékeltek, és minden megrendelőnek a megtörtént huzás után felhívás nélkül megküldjük a huzási listámat.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan állambiztosítók mellett, vagy egyenesen általunk, vagy pedig kivánságra összeköttetések folytán Osztrák-Magyarorszáig minden nagyobb városban történik.

Általunk eladott sorsjegyeknek a szerencse többnyire kedvezett és több, nagyobb nyeremények közt a főnyeremény is nem egyszer, feltűnik vásárló sorsjegyeken nyertek, és K-i is fizetettek; és pedig a többek közt 250,000; 225,000; 150,000; 100,000; 80,000; 60,000; 40,000 márkát stb.

Mintán egy ilyen biztos alapra fektetett vállalat mindenütt a legnagyobb részvétnak örvend, kérjük a megrendelőket, nehogy azok eszközösképek elkésznek, mind hamarább — de mindenesetre f. évi november 30-ig huzásuk juttatni.

Kaufmann és Simon,

bank- és váltóüzlete Hamburgban
vesz és elad mindennemű állampapírokat, vasut-részvényeket és kölcsön-sorsjegyeket.

U. I. az eddigi bizalomért köszönetünket nyilvánítva, felkérjük mostan ezen új sorsoláshoz részt venni, és megelégedjük, hogy ugy, mint eddig, ezúttal is szolid pontos kiszolgálás által a t. érdekelteknek megelégedést kényernyi fitörökvésünk leend.

Fentiek.

A „Dr. Airy természetes gyógymódja” című ábrákkal ellátott s magyar nyelven megjelent könyv áttekintése után, a nehézbetegek is meg fognak győződni, hogy helyes eljárás és megfelelő szerek használata mellett még ők is gyógyulást remélhetnek. Ezért minden betegnek, még az olyanoknak is, a ki már mindenféle gyógyszerrel siker nélkül használt, bizalommal kellene a kipróbált gyógymódhoz folyamodni és sietnie az említett munka megszerzésével. E könyv „Kivonata” kiántra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Köszvény- és eszibetegek a című (német) „Die Gicht” könyvben, e sokszor igen fájdalmas betegség ellen való kipróbált szerekről nyerneki utasítást, oly szerekről, melyek már meggyőzt esetekben is a rég óhajtott gyógyulásra vezettek. — Tájékoztás ingyen és bérmentve. 70 kr. beküldése mellett a „Dr. Airy természetes gyógymódja” című könyv, 40 kr. beküldése mellett pedig a „Gicht” című könyv mindenütt bérmentve küldetik meg Richter könyvkiadó intézete által Lipsében (Richter's Verlag-Anstalt in Leipzig.) A pénz levéltégyben is beküldhető.

A szerkesztésért felelős a laputalajdonos: Nobel Armin.

Téli gyógymód

A WILHELM-féle csúz- és köszvényellenes vértisztító-thea Wilhelm Ferencz

gyógyservezéln. Neunkirchenben, Alsó-Ausztriában készvny, csúz, gyermekágyasok lábujfása, idült makacs bajoknál, folyton vesedő sebeknél, nemi és bőrküldések, szemölcs, sipoly, lujakori daganat, a máj és lép dugulása, arnyeres bántalmak, sárgaság, heves idegfájás, izom- és konykfájás, gyomorfájás, szék, altesti árgulás, vízjelési bántalmak, pollutio, fertőzékenység, női folyás, gervey, mirigydaganat és más betegségek ellen sok oldallal legjobb eredményt használtatik, mit ezer és ezer elismerő nyilatkozat tanúsít. Bizonylatok kívánatra ingyen.

Egy 8 adagra osztott csomag 1 frt 10 krétt, melyből utóbbi bélyegre és gyongyökre számítottik, kapható.

Mindenki évadokig hamiltvány vásárlással, s vigyázzon az ismertet és sok alkalomban törvényeszkéleg védett jegyre. Pápán kapható Tscheppen Alajos kereskedésében.

Tavaszi gyógymód

Részvételre megnyitás

a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyeremény esélyében, melyben

8 mill. 379,760 b.-márka

kevése hónapok alatt biztosan nyertetik. Az új 7 osztályba osztott játéket 90,500 sorsjegyet közt 46,640 nyereményt foglal magában és pedig esztleg

400,000 b.-márka,

különszám azonban	4 nyer. 8000 m.
1 nyer. 250,000 márka	3 nyer. 6000 „
1 nyer. 150,000 „	52 nyer. 5000 „
1 nyer. 100,000 „	6 nyer. 4000 „
1 nyer. 60,000 „	168 nyer. 3000 „
1 nyer. 50,000 „	214 nyer. 2000 „
2 nyer. 40,000 „	10 nyer. 1500 „
2 nyer. 30,000 „	2 nyer. 1200 „
5 nyer. 25,000 „	533 nyer. 1000 „
2 nyer. 20,000 „	676 nyer. 500 „
12 nyer. 15,000 „	950 nyer. 300 „
1 nyer. 12,000 „	26,345 nyer. 138 „
24 nyer. 10,000 „	stb. stb.

A nyereményhuzások hivatalosan vannak megállapítva.

E nagy pénzkiosorolás legközelebbi első nyereményhuzásához

1 egész eredeti sorsjegyet csak 6 márká vagy 3 1/2 frt, a fél „ 3 „ „ 1 1/4 „ frt — kr. 1 „ 1 „ „ 1 „ „ frt 90 kr. és ezen az állam által biztosított eredetsorsjegyeket az őszek beküldése vagy postai befizetés ellenében a legvalóvaló vidékekre is postálisan bérmentve. Kisebb gaszkek postai levéljegyekben is beküldhetők.

A Steindecker ház rövid idő alatt nagy nyereményeket 125,000 m., 80,000 m., 30,000 m., 20,000 m. több 10,000 márkás stb. nyereményt fizetett ki érdekelteinek, és ez által számos család szerencséséjéhez járult.

A befizetések a nagy nyeremény-esélyekkel arányban igen jelentéktelenek és a szerencse megkíséretése csak ajánlható.

A megrendelőskor minden részvételt megkapja a hivatalos tervet és a huzás után a hivatalos nyeremény-jegyeket.

A nyeremények kifizetése vagy elküldése állami jótállás mellett természetleg és a szerencsés nyervek óhajtatása szerint történik összeköttetésem folytán minden nagyobb helyen.

Megbízások postán fogadtatva és mindenesetre folyó hó 30-ka előtt bizalomteljesen kérek intézetni régi ismert ezégenre

Steindecker Jozsef,

bank- és váltóüzlet, Hamburg.

U. I. a Steindecker ház — mindenütt mint szolid és realis ismeretes — külön reklámokra nem szorul; ezek tehát el is maradnak, mire a tiszt, közönség külön figyelmeztetik.

Főnyeremény 400,000 márka.	Szerencse- jelentés. Felhívás	A nyeremények- ért az állam kezeskedik
-------------------------------	-------------------------------------	--

a Hamburg állam által kezkeskedett nagy pénzsorsjáték

nyereményeire, melyben több mint 8 millió 600,000 márka

biztosan nyertetik.

Ezen rendkívüli pénzsorsjáték nyereményei, melyek terv szerint 90,500 sorsjegyet tartalmaznak, következők:

A legnagyobb nyeremény 400,000 márka.

jutal. 250,000 márka.	6 nyer. 4000 m.
1 nyer. 150,000 „	108 „ 3000 „
1 „ 100,000 „	214 „ 2000 „
1 „ 60,000 „	10 „ 1500 „
1 „ 50,000 „	2 „ 1200 „
2 „ 40,000 „	533 „ 1000 „
2 „ 30,000 „	676 „ 500 „
5 „ 25,000 „	950 „ 300 „
2 „ 20,000 „	65 „ 200 „
12 „ 15,000 „	100 „ 150 „
1 „ 12,000 „	26345 „ 138 „
24 „ 10,000 „	2300 „ 124 „
4 „ 8,000 „	70 „ 100 „
3 „ 6,000 „	7300 „ 94 és 67 „
52 „ 5,000 „	7850 „ 40 és 20 „

És ezen nyeremények pár hónap mulva héti szakaszban biztosan eldöntetnek.

Az első nyereményhuzás hivatalosan megállapított, melyhez:

Az egész eredeti sorsjegyet ára csak 3 frt 50 kr.

A fél „ „ „ 1 „ 75 „

A nyerd „ „ „ 1 „ 88 „

Ezek az állam által kezkeskedett eredeti sorsjegyek (nem tiltott igyervek) a pénzüldetek bérmentes beküldése után vagy postai előleg mellett általam a legvalóvaló vidékekre elküldetnek. A részvényesek mindégyike eredeti sorsjegyével együtt egy — az államczimzettel ellátott — huzási tervet kap. A huzás után pedig felszólítás nélkül azonnal szétküldjük a hivatalos huzás listámatokat.

A nyeremények kiszolgáltatása és szétküldése általam eszközöltetik az érdekelteknek, pontosan és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendelések legegyszerűbben postautalvány használatával mellett eszközöltetik s Folyó évi nov. hó 30-ka-ig beküldendők

Id. Hekscher Sámuelhez
bankár és váltó-iroda Hamburgban.

Életet

és

EGÉSZSÉGET

ismét visszanyerni!

Legújabb gyógytudósítás

1880. július 9-éről.

Leghatásosabb gyógyszer a gyomorbeteg-
geknek

ugyszinte

vérszegények és gyengéknek.

HOFF JÁNOS urnak

es. kir. udvari szállító, a legtöbb európai uralkodók udvari szállítója, es. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja.

Bécs, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.

Ez ideig vérszegénységben szenvedett leányom esküszem annak köszönetét egészségének helyreállításáért, és virágoz azaz virágozik is csak az ön malátakivonata által nyerte vissza, mi engem arra kényszerít, hogy azon malátakivonatu gyógyszerét gyomorszenvedéssel egybekötött testgyengeségemhez is használjam. Oly gyenge voltam, hogy megmozdulni sem voltam képes. Az eredmény rendkívüli volt. És leányom esküszem az ön malátakivonatu gyógyszerének köszönetét életem és egészségem helyreállításáért. Kérek 50 palack malátakivonatu gyógysort, 5 1/2 kilo malátakivonatlét, és 10 zacskó malátakivonatlét. Luckenwalde, 1880. július 9.

Kumpe Sarolta assz.

Hivatalos gyógytudósítás.

Es. kir. tábori kórház-igazgatóság stb. Schleswig. A Hoff János-féle malátakivonatu gyógyszer minden tekintetben a legjobb tápláló és erősítő általunk bizonyult, különösen általunk hajók, seregre, hadra nérvé, neuklónban a gyors lösovanyokos ellen is.

Pírz v. Gayerfeld Dr. Mayer, ezredorvos.

Kapható: Bormüller Alajosnál Pápán.

Pápán, 1880. Nobel Armin könyvnyomdájából.